

Evolució dels clubs esportius a Catalunya de 2009 a 2015

INEFC
Observatori
Català
de l'Esport

Generalitat
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
**Consell Català
de l'Esport**

INDE

Evolució dels clubs esportius a Catalunya de 2009 a 2015

Promogut per:

INEFC
Observatori
Català
de l'Esport

Generalitat
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
**Consell Català
de l'Esport**

2016

INDE

Publicaciones

Primera edició, 2016

© 2016, Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya.
Observatori Català de l'Esport

Editorial INDE
Pl. Sant Pere, 4 bis, baixos, 2a
08003 Barcelona – España
Tel. 93 319 97 99 – Fax 93 319 09 54
www.inde.com
editorial@inde.com
blog.inde.com
facebook.com/INDEEditorial
[@INDEEditorial](https://twitter.com/INDEEditorial)

ISBN INDE: 978-84-9729-367-9

ISBN INEFC: 978-84-3939-517-1

Equip de treball de l'estudi

Supervisió tècnica de l'estudi

Núria Puig, Observatori Català de l'Esport
Andreu Camps, Observatori Català de l'Esport

Direcció de l'estudi

Jordi Viñas

Redacció de l'estudi

Clara Marquès i Jordi Viñas

Coordinació del treball de camp

Cristina Arias
Clara Marquès

Amb la col·laboració de:

Continguts

1. Introducció	7
<i>Introducción / Introduction</i>	
2. Característiques estructurals dels clubs esportius	10
<i>Características estructurales de los clubes deportivos / Structural characteristics of sport clubs</i>	
3. Les relacions amb altres organitzacions	13
<i>Las relaciones con otras organizaciones / Relationships with other organizations</i>	
4. Les persones associades dels clubs	14
<i>Las personas asociadas a los clubes / People associated to the clubs</i>	
5. Les seccions esportives i les llicències	16
<i>Las secciones deportivas y las licencias / Sport sections and their licenses</i>	
6. Les ofertes i els espais on es realitzen	18
<i>Las ofertas y los espacios donde se realizan / Offers and facilities where they are practiced</i>	
7. Les juntes directives	20
<i>Las juntas directivas / The boards of directors</i>	
8. El personal dels clubs	24
<i>El personal de los clubes / The staff</i>	
9. La cultura dels clubs	26
<i>La cultura de los clubes / The culture of the clubs</i>	
10. Conclusions	29
<i>Conclusiones / Conclusions</i>	
11. Evolución de los clubes deportivos en Cataluña de 2009 a 2015	31
<i>Conclusiones</i>	
12. Evolution of sport clubs in Catalonia from 2009 to 2015	33
<i>Conclusion</i>	
13. Annex	35
<i>Anexo / Annex</i>	

Índex de taules

Taula 1. Clubs esportius segons any de fundació en %.	10
<i>Clubes deportivos según año de fundación en % / Sport clubs based on their year of foundation in %</i>	
Taula 2. Persones associades segons mida del club en %.	11
<i>Personas asociadas según tamaño de club en % / People associated to the clubs based on their size in %</i>	
Taula 3. Clubs esportius segons mida del municipi en %.	11
<i>Clubes deportivos según tamaño del municipio en % / Sport clubs based on the size of the town in %</i>	
Taula 4. Clubs esportius segons àmbit territorial en %.	11
<i>Clubes deportivos según ámbito territorial en % / Sport clubs based on their location in %</i>	
Taula 5. Relació dels clubs amb altres organitzacions en %.	13
<i>Relación de los clubes con otras organizaciones en % / Relationship between clubs and other organizations in %</i>	
Taula 6. Pertinença a una federació esportiva segons mida en %.	13
<i>Pertenencia a una federación deportiva según tamaño en % / Belonging to a sport federation based on their size in %</i>	
Taula 7. Persones associades segons sexe i mida del club en %.	14
<i>Personas asociadas según sexo y tamaño del club en % / People associated to the club by gender and size of the club in %</i>	
Taula 8. Persones associades segons edat i mida del club en %.	14
<i>Personas asociadas según edad y tamaño del club en % / People associated to the club by age and size of the club in %</i>	
Taula 9. Presència de persones abonades al club en %.	15
<i>Presencia de personas abonadas al club en % / Presence of members of clubs in %</i>	
Taula 10. Mitjana de seccions esportives segons mida del club.	16
<i>Media de secciones deportivas según tamaño del club / Average sport sections based on the size of the club in %</i>	
Taula 11. Nombre de seccions segons mida en %.	16
<i>Número de secciones según tamaño en % / Number of sections based on the size of the club in %</i>	
Taula 12. Llicències federatives segons sexe i mida del club en %.	17
<i>Licencias federativas según sexo y tamaño del club en % / Federation licenses by gender and size of the club in %</i>	
Taula 13. Presència d'equips segons el nivell de competició en %.	17
<i>Presencia de equipos según el nivel de competición en % / Presence of teams depending on the level of competition in %</i>	
Taula 14. Activitats esportives per a grups específics dels clubs en %.	18
<i>Actividades deportivas para grupos específicos de los clubes en % / Sport activities for a specific group of clubs in %</i>	

Taula 15. Titularitat dels espais esportius utilitzats pels clubs en %.	19
<i>Titularidad de los espacios deportivos utilizados por los clubes en % / Ownership of sport space used by clubs in %</i>	
Taula 16. Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i sexe en %.	20
<i>Composición de las juntas directivas de los clubes según cargo y sexo en % / Compositions of boards of directors of clubs by position and gender in %</i>	
Taula 17. Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i edat en %.	21
<i>Composición de las juntas directivas de los clubes según cargo y edad en % / Compositions of boards of directors of clubs by position and age in %</i>	
Taula 18. Composició de les juntes directives dels clubs segons professió en %.	21
<i>Composición de las juntas directivas de los clubes según profesión en % / Composition of boards of directors of clubs by profession in %</i>	
Taula 19. Procediment d'elecció de la junta directiva dels clubs segons mida en %.	22
<i>Procedimiento de elección de la junta directiva de los clubes según tamaño en % / Procedure for Board of Director elections by size of the club in %</i>	
Taula 20. Anys en el càrrec de presidència segons la mida del club en %.	22
<i>Años en el cargo de presidencia según el tamaño del club en % / Years in the chairman position depending on the size of the club in %</i>	
Taula 21. Assistents a l'assemblea general sobre el total d'associats en %.	23
<i>Asistentes a la asamblea general sobre el total de asociados en % / Attendance to the general assembly based on the total number of members in %</i>	
Taula 22. Assistència a l'assemblea general sobre el total d'associats segons mida del club %. ..	23
<i>Asistencia a la asamblea general sobre el total de asociados según tamaño del club en % / Attendance to the general assembly based on the total number of members according to the size of the club in %</i>	
Taula 23. Composició del personal segons tipus de treball i mida del club en %.	24
<i>Composición del personal según tipo de trabajo y tamaño del club en % / Composition of the staff depending on their job and size of the club in %</i>	
Taula 24. Composició del personal dels clubs segons càrrec i sexe en %.	25
<i>Composición del personal de los clubes según cargo y sexo en % / Composition of the staff of the club based on their position and gender in %</i>	
Taula 25. Opinió sobre la cultura dels clubs.	26
<i>Opinión sobre la cultura de los clubes / Opinion on the culture of the clubs</i>	
Taula 26. Diferències entre el 2009-2015 sobre l'opinió de la cultura dels clubs.	27
<i>Diferencias entre el 2009-2015 sobre la opinión de la cultura de los clubes / Differences in the opinion about the culture of the clubs between 2009-2015</i>	
Taula 27. Reptes que han d'afrontar els clubs esportius catalans en %.	28
<i>Retos que tienen que afrontar los clubes deportivos catalanes en % / Challenges that the Catalan sport clubs will have to face in %</i>	

Índex de figures

Figura 1. Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i sexe en %.....	20
<i>Composición de las juntas directivas de los clubes según cargo y sexo en % / Composition of the board of directors by position and gender in %</i>	
Figura 2. Escala de Likert amb els ítems més representatius de la pregunta.	27
<i>Escala de Likert con los ítems más representativos de la pregunta / Likert scale with the most representative of the question</i>	

1. Introducció

En el present informe es mostren els resultats obtinguts de l'estudi *La situació dels clubs esportius a Catalunya* realitzat durant l'any 2015. Es tracta d'un informe que pretén fer una fotografia de la situació actual dels clubs esportius i associacions esportives catalanes i veure quins canvis han experimentat des de l'estudi realitzat l'any 2009¹ sobre aquesta matèria.

El pes de l'associacionisme en el sistema esportiu català és un fet conegut i de llarga tradició en el nostre territori. Els clubs esportius i les associacions esportives són un important agent per a la promoció esportiva —tant pel que fa al lleure com a la competició— en el sistema esportiu català. Tot i la continuïtat i la plena vigència d'aquesta afirmació, l'evolució en la pràctica esportiva, el context socioeconòmic i la interiorització que la societat en general va adquirint de la pràctica esportiva fan que es produeixin alteracions i matisos en l'impacte que els clubs tenen en aquest sistema.

Aquest informe intenta identificar els canvis produïts en els clubs i associacions esportives en el transcurs d'aquests darrers sis anys i estableix una imatge actual de l'associacionisme esportiu català, deixant entreveure les possibles tendències del moment i del futur més proper. Cal destacar, a més, que en el transcurs d'aquests sis anys entre els dos estudis (del 2009 al 2015), s'ha viscut un període de grans canvis. En concret, se'n poden citar tres que han tingut una influència cabdal per a l'esport associatiu. En primer lloc, la situació de crisi socioeconòmica que encara viuen moltes famílies fa que calgui prioritzar les despeses en allò que resulta més necessari. En segon lloc, i com a conseqüència de la causa anterior, les restriccions pressupostàries en les administracions locals durant tots aquests anys i, per tant, de les subvencions que atorguen als clubs. I finalment, la impulsió de normatives, per part de la Tresoreria General de la Seguretat Social i de l'Agència Tributària, amb l'objectiu de regularitzar la situació de moltes persones que actuen sota una figura ambigua de «voluntaris-remunerats» en el sector associatiu. Així, una anàlisi longitudinal entre l'anterior estudi i aquest ha de permetre veure l'evolució en les principals característiques dels clubs esportius i la incidència que els factors anteriorment mencionats han tingut en el funcionament dels clubs i les associacions esportives.

Els resultats del present estudi confirmen l'estreta relació que hi ha a gairebé tots els municipis entre les entitats esportives i les administracions locals on es troben emplaçades. Aquesta relació, ja identificada en l'anterior estudi, es fonamenta en la cessió d'equipaments i l'aportació de subvencions per al funcionament sota el concepte de transferències corrents. En aquest context, els Cercles de Comparació Intermunicipal², estudi amb caràcter anual promogut per la Diputació de Barcelona, mostren com les subvencions (Capítol IV. Transferències corrents)

¹Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport (2010). *Els clubs esportius a Catalunya*. Esplugues de Llobregat: Consell Català de l'Esport. Informe elaborat per Marta Pérez i Jordi Viñas. Disponible a: <http://www.observatoridelesport.cat/uploads/pdf/clubs2010.pdf>

²Els Cercles de Comparació Intermunicipal - Esports és un estudi on s'analitza el funcionament dels serveis d'esport municipals a partir de la recollida d'uns indicadors quantitatius i que es porta a terme anualment amb més de 50 municipis amb un volum de població superior als 10.000 habitants.

Cercles de Comparació Intermunicipal d'Esports, Diputació de Barcelona (2015).

Disponible a: <http://www.diba.cat/es/web/esports/cercles>; consultat en data 15 de desembre de 2015.

dels ajuntaments de la província vers els clubs han disminuït un 30,2% entre el 2008 i el 2014. Això ha comportat, en aquests mateixos exercicis, una reducció del 8,7% al 6,2% en el pes que les subvencions als clubs tenen sobre el total de pressupost corrent municipal en esports. Cal destacar, però, que en aquests càlculs no s'inclou la cessió dels equipaments esportius municipals cap als clubs. Aquest mateix estudi assenyala també que del total d'activitats esportives promogudes per part dels serveis d'esport municipals, un terç el porten a terme les entitats esportives. Aquest volum d'activitats s'ha mantingut estable al llarg dels darrers anys, tot i l'esmentada reducció pressupostària.

En definitiva, les administracions locals tenen en els clubs i les associacions esportives uns grans aliats per garantir la qualitat i varietat de l'oferta esportiva en el municipi. Sense aquest *partenariat*, la incidència de l'esport en la societat, com també de la promoció dels seus valors educatius, especialment entre els més joves, seria molt menor.

Mostra i recollida de dades

La selecció de la mostra de clubs s'ha realitzat sense tenir un coneixement exacte del número de clubs i associacions esportives en actiu a Catalunya (univers de població). L'article 7.2 de la Llei 1/2000 de l'Esport estableix l'existència d'un Registre d'Entitats Esportives a Catalunya amb l'objectiu d'identificar aquelles organitzacions que en algun moment s'han donat d'alta a la Secretaria General de l'Esport; tanmateix, el propi Registre no obliga a donar-se de baixa quant hi posen fi. Això fa que es desconeixi si moltes de les entitats registrades es troben encara en actiu i aquest fet esdevé d'especial rellevància en un sector on les organitzacions es caracteritzen per un important volum de treball voluntari dels seus membres que condiciona la seva activitat. No només això, sinó que tampoc es coneixen els elements que hi tenen més influència (variables independents) com són l'any en què es varen fundar, el número de persones associades, la mida del municipi al qual pertanyen o bé la seva localització en el territori. En el present estudi, aquest desconeixement de la informació de partida es minimitza gràcies a l'anàlisi dels resultats de l'anterior estudi (any 2009). L'àmplia mostra utilitzada llavors va permetre trobar certes correlacions que han estat utilitzades per interpretar els resultats de l'estudi actual.

Fitxa tècnica de la investigació	
Univers	8.285 (estimació) clubs i associacions esportives actives
Àmbit	Catalunya
Dimensió de la mostra	474 clubs i associacions esportives
Error de la mostra	$\pm 4,35\%$, per al conjunt de l'univers de població
Nivell de confiança	95%, $p=q=0,5$
Procediment de mostreig	Mostreig aleatori
Dates de treball de camp	Del 15 de gener al 30 de juny de 2015

Font: elaboració pròpia, 2016.

Més enllà de la mostra, el món associatiu català es troba immers en un procés d'inspeccions i de regularitzacions en relació amb els entrenadors no professionals. La mesura impulsada pel Departament de Treball i la Tresoreria de la Seguretat Social requereix als clubs diferenciar aquelles persones que són voluntàries d'aquelles que desenvolupen una activitat laboral retribuïda. Aquest procés s'uneix als canvis normatius que s'han impulsat en l'àmbit tributari en el sector de les organitzacions sense ànim de lucre. Així, la Llei 27/2014 de l'Impost de Societats obliga totes les entitats no lucratives amb un pressupost superior als 50.000 € a presentar la declaració d'aquest impost. A més, la Llei 19/2014 de Transparència impulsada per a les administracions públiques, obliga totes aquelles entitats que rebin més de 100.000 € de subvenció —o bé més de 5.000 € quan la subvenció suposi més del 40% dels ingressos de l'entitat— a sotmetre's a un estricte control de l'ús d'aquesta aportació. Aquest control més gran sobre la gestió i les pràctiques que es porten a terme en els clubs ha motivat una certa reticència a respondre les preguntes relacionades amb aspectes econòmics o bé a la manera com l'entitat s'organitza per desenvolupar les diferents activitats esportives.

La recollida de dades es va dur a terme mitjançant un qüestionari (veure l'annex) que va ser aplicat a la mostra de clubs participants de l'estudi. Aquest qüestionari va constar d'un total de 27 ítems de resposta tancada o breu distribuïts en 10 blocs amb l'objectiu d'avaluar les següents àrees: I) Aspectes relacionats amb la contextualització del club; II) Estructura de les persones associades; III) Esports, activitats i serveis que ofereix el club; IV) Recursos econòmics; V) Les persones responsables de gestionar el club; VI) Els equipaments esportius; VII) Recursos tecnològics que utilitzen els clubs; VIII) Presa de decisions; IX) L'entorn i les relacions del club amb altres institucions; i X) Els reptes del club.

Malgrat les limitacions esmentades, la present recerca proporciona una fotografia dels clubs i associacions esportives catalanes en l'actualitat que ajuda a comprendre la situació actual del teixit associatiu esportiu català com també la seva evolució més recent.

2. Característiques estructurals dels clubs esportius

En aquest primer apartat s'analitzen les principals característiques estructurals dels clubs i les diferències que hi ha entre els diferents tipus de clubs. L'any de fundació dels clubs és el primer element d'anàlisi d'aquest estudi.

Clubs esportius segons any de fundació en %			
	2009	2015	Variació
Any fundació	%	%	%
Anterior a 1920. Els inicis	4,4%	6,6%	2,2%
1920-1936. Diversificació social i geogràfica dels clubs	7,0%	7,6%	0,6%
1937-1974. Associacionisme limitat	20,2%	17,8%	-2,4%
1975-1983. La definició d'un nou model associatiu	14,3%	14,4%	0,1%
1984-1996. El desenvolupament associatiu	26,1%	22,4%	-3,7%
1997-2007. Els clubs com a servei	28,0%	21,8%	-6,2%
2007- ... Temps de crisi	-	9,5%	9,5%
	100%	100%	

Taula 1. Clubs esportius segons any de fundació en %.

La mostra actual coincideix amb la de l'estudi precedent ja que el grup més nombrós de clubs va ser fundat en els períodes de 1984-1996 i 1997-2007, moment de creixement i consolidació de l'associacionisme esportiu en el territori català. En el present estudi s'incorpora un 9,5% de clubs fundats a partir de l'any 2007. Aquest fet reafirma el dinamisme del sector esportiu amb la creació de noves entitats esportives tot i el context econòmic i social complex actual.

En relació amb les persones associades en aquests clubs (Taula 2), en la present mostra s'observa com es produeixen discrepàncies en relació amb la mostra emprada en l'estudi de l'any 2009. Tot i així, es manté la proporcionalitat entre les diferents franges de volum de persones associades i, sobretot, es confirma el fet que la majoria de clubs són petits (de 101 a 300 membres) o molt petits (fins a 100 membres). Segurament això és degut a què en els clubs petits la gent se sent com a casa, són un lloc on el desenvolupament de tasques socials i esportives no està sotmès a normes tan formals com a les organitzacions grans i les persones poden projectar les seves maneres de fer i de sentir. Entre el 2009 i el 2015 aquesta tendència s'ha incrementat i no és exclusiva del sector esportiu. El tercer sector en general es caracteritza per moltes i petites iniciatives associatives.

Persones associades segons mida del club en %			
	2009	2015	Variació
Mida	%	%	%
Fins a 100 membres	54,0%	68,6%	14,6%
De 101 a 300 membres	30,0%	19,0%	-11,0%
De 301 a 1.000 membres	11,0%	7,2%	-3,8%
Més de 1.000 membres	5,0%	5,2%	0,2%
	100%	100%	

Taula 2. Persones associades segons mida del club en %.

Pel que es refereix al volum de clubs esportius d'acord amb la mida del municipi al qual pertanyen (Taula 3), es pot veure com més de la meitat formen part de municipis majors de 20.000 habitants. Només un 7,8% del total de clubs de la mostra es troba en municipis de fins a 5.000 habitants. Per tant, la major part de clubs tendeixen a concentrar-se en les poblacions amb més volum demogràfic. L'esport és un fenomen associat al món urbà.

Clubs esportius segons mida del municipi en %					
	2009		2015		Variació
Mida del municipi	%	n	%	n	%
Fins a 5.000 hab	12,8%	128	7,8%	37	-5,0%
De 5.001 a 20.000 hab	29,0%	290	19,8%	94	-9,2%
De 20.001 a 100.000 hab	28,7%	287	33,3%	158	4,6%
Més de 100.000 hab	29,5%	295	39,0%	185	9,5%
	100%	1000	100%	474	

Taula 3. Clubs esportius segons mida del municipi en %.

A la Taula 4 es mostra la distribució territorial dels diferents clubs esportius a Catalunya. D'acord amb la relació existent entre el volum dels clubs i la mida del municipi, l'àmbit territorial amb més volum de clubs és l'Àmbit Metropolità, que és on es troben els municipis amb més volum de població.

Clubs esportius segons àmbit territorial %			
	2009	2015	Variació
Àmbit Territorial	%	%	%
Alt Pirineu i Aran	3,4%	0,4%	-3,0%
Àmbit Metropolità	49,0%	58,1%	9,1%
Camp de Tarragona	8,9%	8,1%	-0,8%
Comarques Gironines	12,3%	10,6%	-1,7%
Comarques Centrals	13,1%	10,4%	-2,7%
Ponent	8,6%	8,1%	-0,5%
Terres de l'Ebre	4,7%	4,2%	-0,5%
	100%	100%	

Taula 4. Clubs esportius segons àmbit territorial en %.

A partir d'aquesta primera fotografia dels clubs esportius, es presenten les relacions que els clubs tenen amb d'altres organitzacions. En el capítol 4 s'analitzen les característiques de les persones associades en els clubs i, en el següent, les seccions esportives i el volum de llicències que tenen. En el capítol 6 s'analitza l'oferta d'activitats esportives, les activitats de lleure i salut i les activitats esportives per a grups específics per posteriorment endinsar-se en les estructures internes del club. Així, en el capítol 7 s'analitzen les juntes directives dels clubs i, en el capítol 8, el personal que hi treballa. Finalment, en el capítol 9 s'analitzen elements que defineixen la cultura dels clubs catalans i els reptes que aquests afronten. El document es tanca amb un capítol de conclusions.

3. Les relacions amb altres organitzacions

Els clubs esportius no només es relacionen entre ells sinó que interactuen amb diferents organitzacions, ja estiguin connectades o no directament amb el món de l'esport. Per entendre de manera completa la realitat dels clubs s'han de conèixer les relacions que aquests estableixen amb tots els agents interessats (*stakeholders*, en el vocabulari de gestió).

Com es pot observar en la Taula 5, el 95,5% dels clubs interacciona amb ajuntaments. En segon lloc hi ha el Consell Català de l'Esport, el qual es relaciona amb el 62,3% del total dels clubs de la mostra seleccionada.

Relació dels clubs amb altres organitzacions en %						
Organització	2009		2015		Variació	
	Tenen relació	No tenen relació	Tenen relació	No tenen relació	Tenen relació	No tenen relació
Ajuntament	94,0%	6,0%	95,5%	4,5%	1,5%	-1,5%
Consell Comarcal	42,0%	58,0%	42,8%	56,9%	0,8%	-1,1%
Diputació provincial	23,0%	77,0%	31,8%	67,8%	8,8%	-9,2%
Consell Català de l'Esport	48,0%	52,0%	62,3%	37,7%	14,3%	-14,3%
Consejo Superior de Deportes	8,0%	92,0%	12,9%	87,1%	4,9%	-4,9%
Institucions Europees	5,0%	95,0%	9,4%	90,6%	4,4%	-4,4%
Associacions de pares i mares (AMPA)	31,0%	69,0%	36,5%	63,5%	5,5%	-5,5%
Organitzacions comercials	33,0%	67,0%	34,8%	65,2%	1,8%	-1,8%

Taula 5. Relació dels clubs amb altres organitzacions en %.

En relació amb l'estudi de l'any 2009, el percentatge de clubs que es relacionen amb els respectius ajuntaments es manté. A aquesta tendència cal afegir les creixents relacions que estableixen els clubs al llarg del 2015 amb les Diputacions provincials i el Consell Català de l'Esport. Per tant, s'observa com en general hi ha una relació més gran dels clubs esportius amb les diferents organitzacions. Malgrat la crisi –o potser a causa seva–, la xarxa d'interrelacions entre els agents del sistema esportiu s'ha enfortit.

En referència a la relació amb les federacions esportives (Taula 6) s'observa com gairebé tots els clubs pertanyen a una federació esportiva, amb ínfimes diferències segons la mida dels clubs. Així doncs, s'observa com la tendència identificada al llarg del 2009 es manté enguany.

Pertinença a una federació esportiva segons mida en %						
Mida	2009		2015		Variació	
	Sí	No	Sí	No	Sí %	No %
Fins a 100 membres	89,7%	10,3%	96,2%	3,8%	6,5%	-6,5%
De 101 a 300 membres	93,9%	6,1%	100,0%	0,0%	6,1%	-6,1%
De 301 a 1.000 membres	91,9%	8,1%	97,0%	3,0%	5,1%	-5,1%
Més de 1.000 membres	96,0%	4,0%	100,0%	0,0%	4,0%	-4,0%

Taula 6. Pertinença a una federació esportiva segons mida en %.

4. Les persones associades dels clubs

El principal valor d'un club són les persones que el formen, els seus associats i associades. Els diferents perfils de les persones associades defineixen les característiques i també determinen part de l'activitat que s'hi desenvolupa. Si es realitza una distinció per sexe de les persones associades als clubs de la mostra seleccionada (Taula 7), s'observa com la majoria de persones associades són homes en qualsevol de les categories establertes per mida de club. Si es compara amb l'estudi del 2009 es comprova com aquesta tendència es manté ja que en aquell estudi, sense distincions per mida de club, la distribució per sexes era de 62,4% d'homes per 37,6% de dones.

Aquesta tendència, doncs, continua mantenint-se i els clubs segueixen sense ser un tipus d'organització adient als ritmes de vida i les maneres de fer de les dones. Això, però, varia segons la mida del club ja que, tant al 2009 com al 2015, en els més grans és on es concentra el major volum de dones associades (46,0% i 43,1% respectivament). Aquests clubs han creat espais de trobada i de pràctica adients a les dones.

Persones associades segons sexe i mida del club en %						
Mida	2009		2015		Variació	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes %	Dones %
Fins a 100 membres	72,0%	28,0%	72,5%	27,5%	0,5	-0,5
De 101 a 300 membres	75,0%	25,0%	64,3%	35,7%	-10,7	10,7
De 301 a 1.000 membres	69,0%	31,0%	72,1%	27,9%	3,1	-3,1
Més de 1.000 membres	54,0%	46,0%	56,9%	43,1%	2,9	-2,9

Taula 7. Persones associades segons sexe i mida del club en %.

Seguint amb l'anàlisi de les persones associades segmentades per grups d'edat (Taula 8), es pot comprovar com en els diferents clubs els resultats obtinguts per al 2015 en referència als de l'anterior estudi no han experimentat diferències significatives entre les diferents franges d'edat, ni tampoc en la classificació segons la mida dels clubs. Així doncs, les tendències identificades per al 2009 continuen presents en l'estudi actual.

Persones associades segons edat i mida del club en %												
Mida	2009				2015				Variació			
	0-6	7-17	18-65	més de 65	0-6	7-17	18-65	més de 65	0-6 %	7-17 %	18-65 %	més de 65 %
Fins a 100 membres	2,6%	18,2%	72,3%	6,9%	2,6%	14,4%	76,2%	6,8%	0,0%	-3,9%	3,9%	-0,1%
De 101 a 300 membres	3,4%	20,3%	67,6%	8,6%	4,5%	27,5%	59,6%	8,3%	1,1%	7,2%	-8,0%	-0,3%
De 301 a 1.000 membres	3,1%	18,5%	65,5%	12,8%	3,4%	22,5%	57,3%	16,8%	0,3%	4,0%	-8,2%	4,0%
Més de 1.000 membres	5,6%	14,3%	70,9%	9,2%	5,3%	13,5%	67,1%	14,1%	-0,3%	-0,8%	-3,9%	4,9%

Taula 8. Persones associades segons edat i mida del club en %.

Pel que fa a les persones abonades, com es mostra en la Taula 9, un 42,1% dels clubs té persones abonades mentre que un 57,9% no. En relació al 2009, sembla que aquest resultat experimenta un augment tot i que s'haurà de comprovar en el futur si aquesta tendència positiva es manté en el temps. Com es veurà més endavant en l'apartat 6, aquest fet pot tenir una certa relació amb l'augment de l'oferta d'activitats de lleure.

Presència de persones abonades al club %			
	2009	2015	Variació
	%	%	%
Sí	31,9%	42,1%	10,2%
No	68,1%	57,9%	-10,2%
	100%	100%	

Taula 9. Presència de persones abonades al club en %.

5. Les seccions esportives i les llicències

En aquest apartat es mostren les diferents seccions que tenen els clubs, comprovant d'aquesta manera quin grau de diversificació d'activitats ofereixen. Com es pot veure en la Taula 10, s'ha fet una diferenciació pel que fa a la mida dels clubs de fins a 1.000 membres i de més de 1.000 membres, els quals representen un 94,8% i 5,2% respectivament. Un dels aspectes més destacats ha estat el salt qualitatiu que han experimentat els clubs de més de 1.000 membres passant de tenir una mitjana de 3,1 seccions al 2009 per 5,1 al 2015. Els resultats obtinguts per als clubs de fins a 1.000 membres són similars en els dos períodes analitzats.

Mitjana de seccions esportives segons mida del club			
	2009	2015	Variació
Mida	Mitjana	Mitjana	%
Fins a 1.000 membres	1,6	1,8	0,2
Més de 1.000 membres	3,1	5,1	2,0
Mitjana total	2,4	3,5	1,1

Taula 10. Mitjana de seccions esportives segons mida del club.

Analitzant aquesta mateixa dada però en percentatges i per número de seccions (Taula 11), s'observa com la majoria dels clubs té una secció (fins als 1.000 membres); un cop s'arriba als clubs de més de 1.000 membres, aquests tenen el seu valor més alt en la categoria de més de quatre seccions esportives amb un 50%. Pel que fa a l'estudi del 2009, aquesta tendència es manté i és més significativa, ja que els clubs de més de 1.000 membres gaudien d'un 34,7% representant la categoria de més de quatre seccions.

Nombre de seccions segons mida en %														
Mida	2009					2015					Variació			
	1	2	3	4	Més de 4	1	2	3	4	Més de 4	1%	2%	3%	4%
Fins a 100 membres	85,0%	8,8%	2,0%	0,4%	3,8%	76,5%	11,9%	2,6%	1,1%	7,8%	-8,5%	3,1%	0,6%	0,7%
De 101 a 300 membres	83,2%	9,1%	2,6%	2,2%	2,9%	66,0%	18,6%	5,2%	2,1%	8,2%	-17,2%	9,5%	2,6%	-0,1%
De 301 a 1.000 membres	52,1%	12,5%	10,4%	11,5%	13,5%	56,8%	24,3%	13,5%	0,0%	5,4%	4,7%	11,8%	3,1%	-11,5%
Més de 1.000 membres	28,6%	8,2%	20,4%	8,2%	34,7%	23,1%	7,7%	11,5%	7,7%	50,0%	-5,5%	-0,5%	-8,9%	-0,5%

Taula 11. Nombre de seccions segons mida en %.

Pel que fa referència a les llicències esportives, la Taula 12 mostra la seva distribució per sexe. La majoria de llicències federatives l'any 2015, indistintament de la mida del club, corresponen als homes (70,5% enfront el 29,5% de dones). Les xifres per al 2009 eren molt semblants.

Llicències federatives segons sexe i mida del club en %						
Mida	2009		2015		Variació	
	Homes	Dones	Homes	Dones	%	%
Fins a 100 membres	75,1%	24,9%	72,1%	27,9%	-2,9%	2,9%
De 101 a 300 membres	72,8%	27,2%	69,0%	31,0%	-3,8%	3,8%
De 301 a 1.000 membres	71,8%	28,2%	73,1%	26,9%	1,3%	-1,3%
Més de 1.000 membres	71,0%	29,0%	67,6%	32,4%	-3,4%	3,4%
Mitjana total	72,7%	27,3%	70,5%	29,5%	-2,2%	2,2%

Taula 12. Llicències federatives segons sexe i mida del club en %.

En relació amb la competició, s'ha pogut comprovar (Taula 13) quina és la presència d'equips segons el nivell de competició en què prenen part aquests. Així doncs, en la present mostra el nivell de competició que més ha augmentat ha estat l'internacional amb un 12,4% més que en el 2009. Les competicions de caire local i d'àmbit català corresponien al 90,0% l'any 2009, mentre que per al present estudi han disminuït fins el 75,4%. L'augment del nombre de competicions internacionals l'any 2015 pot ser conseqüència de l'elevada participació de clubs de l'Àmbit Metropolità, els quals podrien tenir més a l'abast la participació en competicions de major nivell.

Presència d'equips segons nivell de competició en %			
Nivell de competició	2009	2015	Variació
	%	%	%
Local o català	90,0%	75,4%	-14,6%
Estatal	8,0%	10,2%	2,2%
Internacional	2,0%	14,4%	12,4%
	100%	100%	

Taula 13. Presència d'equips segons el nivell de competició en %.

6. Les ofertes i els espais on es realitzen

El 98,39% de clubs té ofertes d'esport federat. Així, doncs la part més important d'activitats esportives realitzades pels clubs és l'esport de competició i, per tant, aquestes estan adreçades a aquelles persones interessades en aquest tipus d'esport.

En canvi, aquest percentatge disminueix quan es tracta d'activitats de lleure o de salut. En aquest cas, el percentatge per aquest 2015 ha estat del 63,0%, superior al del 2009, on es va obtenir un 53,0%.

Així mateix, pel que fa referència a activitats per a grups específics (Taula 14), hi ha un 28,4% dels clubs que no en fa cap. A més, de les sis opcions en què es classifiquen aquestes activitats, en un 43,5% dels casos es tracta d'ofertes adreçades a infants fins als sis anys, la qual cosa fa pensar que són activitats que a llarg termini condueixen a l'activitat de competició. Cal destacar també que el 24,3% d'activitats que es realitzen s'adrecen a persones amb discapacitat, registrant un 15,4% més que a l'any 2009.

Si es comparen les dades amb les de l'estudi del 2009, s'observa com les activitats esportives per a grups específics han augmentat de manera notable, sobretot les destinades a infants fins a sis anys i les dissenyades per a persones amb discapacitat. La següent taula mostra aquestes tendències i en la darrera columna es fa èmfasi en la variació experimentada. Així doncs, els clubs esportius es mostren oberts i diversifiquen la seva oferta cada cop més per a aquells grups específics de la societat que requereixen una atenció determinada.

Activitats esportives per a grups específics dels clubs en %			
	2009	2015	Variació
Grups específics	%	%	%
Persones amb discapacitat	8,9%	24,3%	15,4%
Persones amb problemes de reinserció social	6,6%	9,2%	2,6%
Per a infants fins a 6 anys	14,1%	43,5%	29,4%
Persones que han de fer rehabilitació	3,1%	9,2%	6,1%
Altres	1,9%	36,3%	34,4%
No es va organitzar cap activitat per a grups específics	-	28,4%	28,4%

Taula 14. Activitats esportives per a grups específics dels clubs en %.

Veiem que l'estructura de l'oferta dels clubs s'adreça majoritàriament a l'esport federat de competició (incloent la iniciació amb infants menors de sis anys) tot i que en els darrers temps s'observa la tendència d'un increment d'activitats de lleure i salut i de les adreçades a grups específics. Segurament aquest tipus d'oferta és el que fa que els clubs encara siguin més un lloc de trobada i d'activitat per a homes i no tant per a dones. Aquestes practiquen esports més adients amb la seva socialització i que no encaixen amb les ofertes realitzades pels clubs.

En parlar de l'oferta dels clubs, és d'interès també conèixer en quin tipus d'espais esportius es realitzen aquestes activitats segons la seva titularitat (Taula 15). Com es pot comprovar, la majoria d'instal·lacions que els clubs esportius utilitzen són de titularitat pública en un 69,4% dels casos, mentre que l'àmbit privat només gaudeix d'un 30,6% dels espais esportius que utilitzen els clubs. En l'estudi de 2009 els resultats per a l'àmbit públic eren superiors amb un 74,3% i inferiors per al privat amb un 25,7%; es pot afirmar doncs que l'àmbit privat en aquests darrers anys ha guanyat alguns punts al públic pel que fa a la titularitat dels espais esportius dels clubs.

Titularitat dels espais esportius utilitzats pels clubs en %			
	2009	2015	Variació
Titularitat	%	%	%
Públic	74,3%	69,4%	-4,9%
Privat	25,7%	30,6%	4,9%
	100%	100%	

Taula 15. Titularitat dels espais esportius utilitzats pels clubs en %.

7. Les juntes directives

Seguidament s'analitza la composició i les característiques de les juntes directives dels clubs esportius (Taula 16). Aquest és l'òrgan de govern per excel·lència de tot club esportiu format per persones encarregades de definir estratègicament el camí del club i les quals també prenen decisions de caràcter operatiu.

Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i sexe en %						
Càrrec	2009		2015		Variació	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Presidència	88,0%	12,0%	88,7%	11,3%	0,7%	-0,7%
Vicepresidència	86,0%	14,0%	82,6%	17,4%	-3,4%	3,4%
Secretariat	71,0%	29,0%	67,1%	32,9%	-3,9%	3,9%
Tresoreria	75,0%	25,0%	69,0%	31,0%	-6,1%	6,0%
Vocalia	69,0%	31,0%	73,6%	26,4%	4,6%	-4,6%

Taula 16. Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i sexe en %.

En aquesta primera taula (Taula 16) sobre la composició de les juntes directives per sexe es mostra com el sector masculí continua ocupant la majoria de càrrecs dels clubs. Aquest fet es veu clarament reflectit en el càrrec de presidència, on un 88,7% l'ocupen homes i només un 11,3% dones. Al 2009 les xifres van ser d'un 88% i un 12% respectivament. On les xifres varien és en els càrrecs de secretariat i tresoreria com es mostra gràficament a continuació (Figura 1):

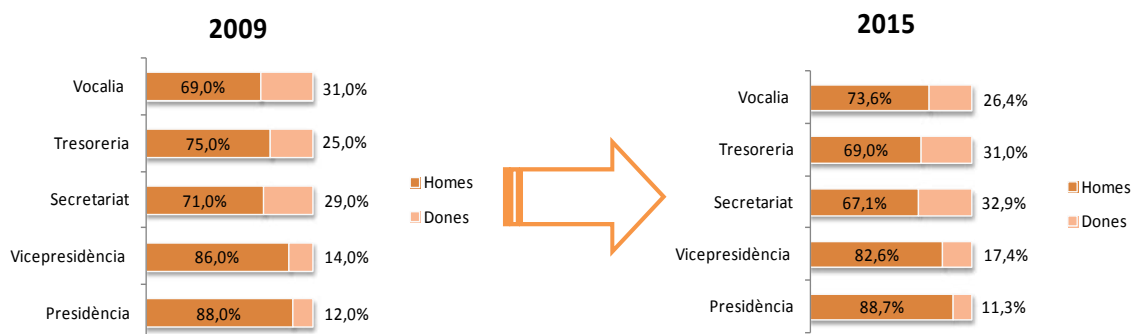

Figura 1. Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i sexe en %.

En la Taula 17 s'utilitza la mateixa variable per bé que se n'han extret els resultats, diferenciant-los per grups d'edat: 18-25, 26-35, 36-45, 46-55, 56-65 i més de 65 anys, tal com es va categoritzar en l'estudi del 2009. Així doncs, es pot comprovar que, en el càrrec de presidència, l'interval d'edat de 46-55 anys és el que més representants té amb un 38,9% mentre que comparant-ho amb la franja d'edat més jove de la taula, de 18-25 anys, aquesta dada no supera el 0,3%. Al 2009 aquests resultats eren força similars, amb un 32,9% per a la franja de 46-55 anys

Evolució dels clubs esportius a Catalunya de 2009 a 2015

i un 1,2% per a la de 18-25 anys. En tots els càrrecs, la franja d'edat que obté els percentatges més alts és la de 46-55 anys, demostrant ser la franja d'edat que aporta més persones que tenen algun càrrec en els clubs esportius.

Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i edat																		
Càrrec	2009						2015						Variació					
	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	Més de 65	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	Més de 65	18-25 %	26-35 %	36-45 %	46-55 %	56-65 %	Més de 65 %
Presidència	1,0%	11,0%	25,0%	33,0%	19,0%	11,0%	0,3%	4,9%	20,4%	38,9%	23,5%	12,0%	-0,7%	-6,1%	-4,6%	5,9%	4,5%	1,0%
Vicepresidència	2,0%	12,0%	30,0%	31,0%	18,0%	7,0%	2,1%	7,9%	25,1%	31,0%	19,7%	14,2%	0,1%	-4,1%	-4,9%	0,0%	1,7%	7,2%
Secretariat	4,0%	19,0%	35,0%	26,0%	10,0%	6,0%	5,7%	15,1%	28,4%	31,1%	12,0%	7,7%	1,7%	-3,9%	-6,6%	5,1%	2,0%	1,7%
Tresoreria	3,0%	19,0%	30,0%	28,0%	14,0%	7,0%	4,0%	11,5%	26,6%	32,0%	19,1%	6,8%	1,0%	-7,5%	-3,4%	4,0%	5,1%	-0,2%
Vocalia	8,0%	20,0%	35,0%	23,0%	11,0%	4,0%	5,5%	13,3%	29,4%	31,1%	12,9%	7,8%	-2,5%	-6,7%	-5,6%	8,1%	1,9%	3,8%

Taula 17. Composició de les juntes directives dels clubs segons càrrec i edat en %.

Finalment, per conèixer el perfil professional dels membres de la junta, s'ha demanat la seva categorització d'acord amb la codificació establerta entorn de les professions que es mostren en la Taula 18³. La composició de les juntes directives és heterogènia en considerar els grups professionals que les componen. Cal destacar que el grup professional amb més representació correspon al quadre alt, que oscil·la entre el 41,2% i 54,3%. Al 2009 els resultats per aquest quadre eren inferiors, registrant una màxima d'un 43,3% en el cas de la presidència. Pel que fa als que no treballen, els % han augmentat una mica posant èmfasi a l'elevat capital humà dels clubs i també la tasca realitzada per persones jubilades que aboquen les seves energies i coneixements en la dinamització de l'associacionisme esportiu.

Composició de les juntes directives dels clubs segons professió en %						
	Càrrecs	Professions				
		No treballa	Altres	Quadre baix	Quadre mig	Quadre alt
2009	Presidència	4,6%	16,8%	21,2%	14,0%	43,3%
	Vicepresidència	12,4%	5,0%	23,8%	18,3%	40,6%
	Secretariat	12,6%	5,3%	21,4%	27,0%	33,7%
	Tresoreria	18,0%	3,3%	18,3%	27,5%	32,9%
	Vocalia	28,5%	6,4%	22,0%	28,2%	14,9%
2015	Presidència	19,1%	5,1%	11,7%	9,8%	54,3%
	Vicepresidència	19,2%	6,2%	12,7%	10,6%	51,4%
	Secretariat	18,2%	8,7%	15,9%	15,6%	41,6%
	Tresoreria	21,1%	4,7%	15,5%	17,5%	41,2%
	Vocalia	15,4%	8,8%	17,9%	13,7%	44,2%

Taula 18. Composició de les juntes directives dels clubs segons professió en %.

³No treballa (jubilat/da, no treballa o treball domèstic remunerat i aturat/da), Altres (altres), Quadre baix (treball no qualificat i treball qualificat o especialitzat), Quadre mig (treball en serveis i empleat/da administratiu/va), i Quadre alt (petits empresaris/es i autònoms/es, tècnic/ques i professionals i directius/ves administració i empresa).

Si es fa referència al procediment d'elecció de la junta directiva (Taula 19), segons la mida del club, en tots els casos la votació és el més utilitzat amb un 87,9% com a xifra més alta en clubs de 301 a 1.000 membres. La proclamació directa és un instrument utilitzat per pocs clubs. Si es compara amb el 2009, un 40,0% del clubs utilitzava la votació i la resta la proclamació directa; mentre que enguany la votació la realitzen un 78,3% dels clubs de la mostra i la proclamació directa un 21,7% del total. La tendència sembla mostrar que els procediments democràtics en els clubs van a l'alça.

Procediment d'elecció de la Junta Directiva dels clubs segons mida en %						
Mida	2009		2015		Variació	
	Votació	Proclamació directa	Votació	Proclamació directa	%	%
Fins a 100 membres	34,0%	66,0%	72,6%	27,4%	38,6%	-38,6%
De 101 a 300 membres	38,0%	62,0%	78,8%	21,2%	40,8%	-40,8%
De 301 a 1.000 membres	45,0%	55,0%	87,9%	12,1%	42,9%	-42,9%
Més de 1.000 membres	43,0%	57,0%	73,9%	26,1%	30,9%	-30,9%
Mitjana total	40,0%	60,0%	78,3%	21,7%	38,3%	-38,3%

Taula 19. Procediment d'elecció de la junta directiva dels clubs segons mida en %.

Tractant els anys que fa que els presidents escollits estan al càrrec (Taula 20) es comprova com en un 34,7% dels clubs de fins a 100 membres fa més de nou anys. Tot i això, hi ha un 29,2% de clubs de més de 1.000 membres que tenen presidents de fa menys de dos anys; per tant, que enceten una nova etapa en aquest càrrec dintre el club.

Anys en el càrrec de presidència segons mida del club en %												
Mida	2009				2015				Variació			
	Menys de 2	2-4	5-9	Més de 9	Menys de 2	2-4	5-9	Més de 9	Menys de 2 %	2-4 %	5-9 %	Més de 9 %
Fins a 100 membres	11,3%	32,5%	25,1%	29,8%	23,0%	18,0%	24,3%	34,7%	11,7%	-14,5%	-0,8%	4,9%
De 101 a 300 membres	14,0%	33,6%	28,0%	24,4%	17,2%	34,5%	21,8%	26,4%	3,2%	0,9%	-6,2%	2,0%
De 301 a 1.000 membres	14,3%	27,5%	33,0%	25,3%	18,2%	18,2%	36,4%	27,3%	3,9%	-9,3%	3,4%	2,0%
Més de 1.000 membres	23,3%	23,3%	23,3%	30,2%	29,2%	16,7%	25,0%	29,2%	5,9%	-6,6%	1,7%	-1,0%

Taula 20. Anys en el càrrec de presidència segons la mida del club en %.

Finalment, es mostra l'assistència a l'assemblea general que s'organitza als clubs. Aquesta es registra sobre el total d'associats al club d'acord amb les següents categories: fins al 25%, del 26 al 50%, del 51 al 75% i més del 75% (Taula 21). Com ja passava al 2009, amb resultats gairebé idèntics per a les diferents categories, en un 53% dels clubs la presència de membres en l'assemblea general no sobrepasa el 25% del total dels associats. Només en un 11% i un 12% dels clubs aquesta presència de membres es molt més notable prenent part més del 75% d'aquests.

Assistents a l'assemblea general sobre el total d'associats en %			
	2009	2015	Variació
	%	%	%
Fins al 25%	53,0%	53,0%	0,0%
Del 26 a 50%	24,0%	24,0%	0,0%
Del 51 al 75%	12,0%	11,0%	-1,0%
Més del 75%	11,0%	12,0%	1,0%
	100%	100%	

Taula 21. Assistents a l'assemblea general sobre el total d'associats en %.

Pel que fa a l'assistència a l'assemblea general segons la mida del club (Taula 22), es pot comprovar com als clubs més petits és on hi ha una major presència de membres del club, ja que en un 23,3% de clubs la presència de membres a l'assemblea sobrepassa el 75% del total dels associats d'aquests; mentre que, en els clubs més grans, la majoria de clubs no sobrepassen el 25% (més de 1.000 membres) o el 50% del total d'associats (de 301 a 1.000 membres). Per al 2009 la tendència general fou molt similar, obtenint resultats que oscil·laven entre el 97 i 91% fent referència als clubs en els que no més d'un 25% del total d'associats assistien a aquestes assemblees. L'any 2015 el registre ha augmentat mostrant com a mesura que passen els anys, els membres dels clubs grans tendeixen a assistir menys a l'assemblea.

Assistència a l'assemblea general sobre el total d'associats segons mida del club en %												
	2009				2015				Variació			
	Fins al 25%	Del 26 al 50%	Del 51 al 75%	Més del 75%	Fins al 25%	Del 26 al 50%	Del 51 al 75%	Més del 75%	Fins al 25%	Del 26 al 50%	Del 51 al 75%	Més del 75%
Fins a 100 membres	27,0%	31,0%	22,0%	20,0%	21,9%	33,6%	21,2%	23,3%	-5,1%	2,6%	-0,8%	3,3%
De 101 a 300 membres	76,0%	21,0%	3,0%	0,0%	91,2%	7,9%	0,9%	0,0%	15,2%	-13,1%	-2,1%	0,0%
De 301 a 1.000 membres	91,0%	9,0%	0,0%	0,0%	84,4%	15,6%	0,0%	0,0%	-6,6%	6,6%	0,0%	0,0%
Més de 1.000 membres	97,0%	3,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,0%	-3,0%	0,0%	0,0%

Taula 22. Assistència a l'assemblea general sobre el total d'associats segons mida del club %.

D'aquesta manera es mostra com l'assistència a les assemblees generals depèn també de la mida dels clubs ja que, com s'ha vist, en els clubs petits (de 101 a 300 membres) i molt petits (fins a 100 membres) és on es concentren els majors percentatges d'assistència en relació al total de membres dels clubs; mentre que en els grans clubs (més de 1.000 membres) assisteixen un percentatge menor del total d'associats.

8. El personal dels clubs

En relació al personal dels clubs esportius, es diferencia entre persones voluntàries i persones remunerades; és a dir, persones que fan un servei de manera desinteressada i persones que reben una compensació econòmica per al desenvolupament de la seva feina. Analitzant la proporció que hi ha entre ambdós perfils segons mida del club (Taula 23) s'observa com les persones remunerades es troben en la seva majoria en clubs de més de 1.000 membres amb un 77%, mentre que les persones voluntàries apareixen amb força en clubs de fins a 100 membres i de 101 a 300 membres amb un 71,7% i un 74,9% respectivament.

En relació al 2009, s'identifiquen variacions significatives. Tot i que no es pot demostrar a partir de les dades de l'estudi, s'estima que aquestes variacions puguin ser conseqüència dels processos de regularització contractual dels treballadors dels clubs esportius. Un element conegut entre els clubs catalans és l'elevat volum de persones que realitzen tasques d'entrenador/a, sobretot en equips de base, i que perceben una compensació econòmica a canvi. En el cas d'aquest col·lectiu sembla identificar-se una tendència entre els clubs petits i mitjans (fins a 1.000 membres) cap a la concepció d'aquestes persones com a voluntàries, possiblement havent viscut un procés de regularització de la seva situació a través del contracte de voluntariat. En canvi, pel que fa als clubs grans (més de 1.000 membres), sembla que la tendència ha estat concebre'ls com a persones remunerades i, per tant, incorporar processos de contractació formal. Aquesta segona opció resulta econòmicament més costosa i, per tant, només podria ser assumida pels clubs amb major volum d'ingressos.

Composició del personal segons tipus de treball i mida del club en %						
Mida	2009		2015		Variació	
	Persones remunerades	Persones voluntàries	Persones remunerades	Persones voluntàries	Persones remunerades	Persones voluntàries
Fins a 100 membres	64,0%	36,0%	28,3%	71,7%	-35,7%	35,7%
De 101 a 300 membres	58,0%	42,0%	25,1%	74,9%	-32,9%	32,9%
De 301 a 1.000 membres	63,0%	37,0%	31,0%	69,0%	-32,0%	32,0%
Més de 1.000 membres	61,0%	39,0%	77,0%	23,0%	16,0%	-16,0%

Taula 23. Composició del personal segons tipus de treball i mida del club en %.

Pel que fa a la composició del personal dels clubs segons el càrrec i sexe es mostra com la proporció d'homes és superior a la de dones (Taula 24). En els càrrecs de gerència només un 17,3% són dones, xifra que ha disminuït una mica respecte 2009 on la seva proporció era del 21%. Els càrrecs de tècnic esportiu és on les dones hi són més presents amb un 25,8% mantenint-se d'acord als resultats del 2009. En la direcció tècnica és on s'ha experimentat una variació major (12,2%) en referència a l'augment de dones en aquest càrrec.

Composició del personal dels clubs segons càrrec i sexe en %						
Càrrec	2009		2015		Variació	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Gerència	79,0%	21,0%	82,7%	17,3%	3,7%	-3,7%
Direcció tècnica	89,0%	11,0%	76,8%	23,2%	-12,2%	12,2%
Delegació d'equips	82,0%	18,0%	78,0%	22,0%	-4,0%	4,0%
Tècnics esportius	75,0%	25,0%	74,2%	25,8%	-0,8%	0,8%

Taula 24. Composició del personal dels clubs segons càrrec i sexe en %.

Possiblement un dels elements més significatius dels resultats obtinguts en el present estudi ha estat els canvis que s'han produït en l'estructura de persones remunerades i voluntàries als clubs catalans. En el cas dels clubs mitjans i petits, amb un volum de fins a 1.000 persones associades, s'ha produït un transvasament de persones remunerades a persones voluntàries. Així, el volum de persones voluntàries en aquests clubs era del 38% del total del personal del club i, en canvi, en el 2015 és del 72%. Per contra, en els clubs grans, de més de 1.000 persones associades, s'ha produït l'efecte invers i del 39% de persones voluntàries l'any 2009 s'ha passat al 23%. Tot i que no es coneixen les causes d'aquest sensible canvi, és possible que vingui donat per la regularització del personal remunerat i/o per la disminució dels càrrecs professionals en temps de crisi econòmica i, per tant, de menor capacitat de generar recursos.

9. La cultura dels clubs

Cada club esportiu té la seva pròpia cultura i visió de l'esport; aquesta defineix els seus valors i manera de treballar. A continuació es mostra com els clubs fan front als reptes que se'ls hi presenten mostrant el seu grau d'acord o desacord en diferents temes sobre els que se'ls ha consultat (Taula 25). D'aquesta manera es donen a conèixer quines són les seves principals preocupacions o quins temes creuen que són els més importants en el moment en què es troben.

Opinió sobre la cultura dels clubs										
Situacions	2009					2015				
	Molt desacord	Desacord	Indiferent	D'acord	Molt D'acord	Molt desacord	Desacord	Indiferent	D'acord	Molt D'acord
Existeix un sentiment d'adhesió molt fort entre els membres.	2,0%	4,0%	22,0%	26,0%	46,0%	1,8%	2,6%	19,3%	31,7%	40,5%
Es fa un esforç perquè els equips i/o esportistes puguin participar amb regularitat a les competicions.	5,0%	2,0%	7,0%	17,0%	69,0%	5,4%	1,8%	3,9%	19,3%	62,1%
Gairebé no ha hagut canvis en els darrers anys.	18,0%	11,0%	14,0%	17,0%	39,0%	5,4%	1,8%	3,9%	19,3%	62,1%
En el futur s'oferirà una nova oferta d'activitats físiques i jocs.	47,0%	11,0%	13,0%	11,0%	18,0%	5,4%	1,8%	3,9%	19,3%	62,1%
Es dona molt valor a les relacions socials i a l'esperit de comunitat.	2,0%	2,0%	14,0%	20,0%	62,0%	1,8%	1,5%	13,1%	28,6%	50,8%
Cada cop tenim més membres perquè al club es pot practicar esport a molt bon preu.	21,0%	9,0%	23,0%	16,0%	31,0%	12,6%	13,4%	27,6%	20,1%	17,8%
Cada cop el club s'assembla més a una empresa de serveis esportius.	67,0%	10,0%	8,0%	7,0%	8,0%	39,9%	17,5%	18,6%	8,2%	7,2%
Hi ha un gran orgull pels resultats obtinguts a l'esport d'alt nivell.	17,0%	6,0%	12,0%	16,0%	48,0%	9,8%	5,2%	17,8%	19,8%	33,5%
Es volen aconseguir nous membres mitjançant una oferta d'esport per a tothom.	32,0%	9,0%	16,0%	17,0%	27,0%	9,5%	10,1%	20,6%	23,5%	25,0%
El més important és la participació voluntària dels membres en el desenvolupament de les tasques del club.	4,0%	4,0%	10,0%	18,0%	63,0%	4,1%	4,4%	14,7%	24,5%	47,7%
Es valora molt vetllar per les tradicions i valors del club.	4,0%	5,0%	15,0%	21,0%	55,0%	2,8%	0,5%	17,0%	31,2%	42,8%
Es considera que som sobretot un club d'oci i esport per a tothom.	8,0%	4,0%	10,0%	17,0%	61,0%	6,4%	5,4%	14,2%	20,6%	49,5%
Sabem com adaptar-nos als canvis del món de l'esport.	4,0%	4,0%	22,0%	23,0%	48,0%	3,6%	5,4%	24,7%	33,2%	26,8%

Taula 25. Opinió sobre la cultura dels clubs.

Els ítems que han obtingut resultats més favorables en percentatges en la categoria «molt d'acord» són:

- «Es fa un esforç perquè els esportistes puguin participar en competicions» (62,1%).
- «Gairebé no hi ha hagut canvis en els darrers anys» (62,1%).
- «En el futur s'oferirà una nova oferta d'activitats físiques i jocs» (62,1%).

Les afirmacions que han obtingut respostes més negatives, és a dir, percentatges més elevats en la categoria de «molt desacord» han estat:

- «Cada cop el club s'assembla més a una empresa de serveis esportius» (39,9%).
- I amb força diferència, «cada cop tenim més membres perquè al club es pot practicar esport a molt bon preu» (12,6%).

Els mateixos resultats es presenten en la Figura 2 de manera gràfica i clarificadora per tenir una imatge de la situació actual en referència a aquest aspecte.

Figura 2. Escala de Likert amb els ítems més representatius de la pregunta.

Si es fa la comparativa d'aquesta pregunta amb els resultats de l'estudi del 2009, s'aprecia un seguit de diferències. Pel que fa «gairebé no hi ha hagut canvis», les respostes han estat amb un 62,1% molt d'acord amb l'ítem aquest any, mentre que l'any 2009 només es va arribar al 39,2%. Aquest resultat posa de manifest el fet que fa uns anys existia la sensació de canvi constant i dinamisme i actualment sembla que els clubs veuen un entorn més estàtic i amb pocs canvis.

Enfront la situació segons la qual «el club s'assembla cada cop més a una empresa de serveis», també s'ha experimentat un canvi substancial en la categoria de «totalment en desacord». Per a l'any actual s'obté un 39,9% mentre que al 2009 es va registrar un 67,0%. Aquesta mentalitat ha canviat i la concepció de club sembla que s'apropa cada cop més a aquesta nova percepció.

A continuació es mostra una comparativa (Taula 26) entre els aspectes positius i negatius més destacats per als anys 2009 i 2015; deixant entreveure així les diferents concepcions que es tenen entre aquests dos períodes temporals de manera més clara.

Diferències entre el 2009-2015 sobre l'opinió de la cultura dels clubs				
	Molt desacord	%	Molt d'acord	%
2009	Cada cop el clubs s'assembla més a una empresa de serveis	67,0%	Es fa un esforç perquè els equips i/o esportistes puguin participar amb regularitat a les competicions	68,7%
	En el futur s'oferirà una nova oferta d'activitats físiques i jocs	46,7%	El més important és la participació voluntària dels membres en el desenvolupament de les tasques del club	63,3%
	Es volen aconseguir noves persones membres mitjançant una oferta d'esport per a tothom	31,9%	Es dona molt valor a les relacions socials i a l'esperit de comunitat	61,9%
2015	Cada cop el club s'assembla més a una empresa de serveis esportius	39,9%	Es fa un esforç perquè els equips i/o esportistes puguin participar amb regularitat a les competicions	62,1%
	Cada cop tenim més membres perquè al club es pot practicar esport a molt bon preu	12,6%	Gairebé no ha hagut canvis en els darrers anys	62,1%
	Hi ha un gran orgull pels resultats obtinguts a l'esport d'alt nivell.	9,8%	En el futur s'oferirà una nova oferta d'activitats físiques i jocs	62,1%

Taula 26. Diferències entre el 2009-2015 sobre l'opinió de la cultura dels clubs.

Finalment es dona pas als principals reptes a afrontar per part dels clubs, tal com es mostra a la Taula 27. Aquests han estat englobats en diferents categories segons la seva naturalesa; els més citats han estat els que tenen a veure amb aspectes de caràcter econòmic (32,5%), altres (16,5%) i amb l'administració (9,5%).

En la següent taula es mostra també la comparació que s'estableix amb els resultats obtinguts per a l'estudi de l'any 2009. En aquell any els principals reptes perseguits pels clubs esportius catalans van ser també l'aspecte econòmic (22,0%), mentre que les instal·lacions esportives i els esportistes van representar un 8,0%, en comparació amb el 4,3% i el 3,0% que representen l'any 2015.

Els resultats posen de manifest com el tema econòmic continua preocupant els clubs esportius i amb el pas dels anys ho fa amb més incidència, tal com es mostra en aquest augment percentual d'un 10,0%. En canvi, en l'actualitat es dona més importància als problemes i aspectes relacionats amb l'administració en comptes de la preocupació per les instal·lacions esportives i els esportistes, aspecte a destacar l'any 2009. D'aquesta manera es mostra com també els reptes que han d'afrontar els clubs i allò que els preocupa va minvant i canvia al mateix temps que ho fa en general el fenomen esportiu.

Reptes que han d'afrontar els clubs esportius catalans en %			
	2009	2015	Variació
Classificació reptes	%	%	%
Econòmic	22,0%	32,5%	10,5%
Administracions	6,0%	9,5%	3,5%
Professionals	6,0%	5,5%	-0,5%
Voluntariat	3,0%	5,5%	2,5%
Integració social	3,0%	5,3%	2,3%
Persones associades	5,0%	5,3%	0,3%
Instal·lacions esportives	8,0%	4,3%	-3,8%
Competició	4,0%	4,0%	0,0%
Esportistes	8,0%	3,0%	-5,0%
Oferta esportiva	4,0%	3,0%	-1,0%
Federacions	3,0%	2,0%	-1,0%
Competència	1,0%	1,8%	0,8%
Gènere	2,0%	1,5%	-0,5%
Seccions	1,0%	0,3%	-0,8%
Medi Ambient	0,0%	0,3%	0,3%
Altres	18,0%	16,5%	-1,5%

Taula 27. Reptes que han d'afrontar els clubs esportius catalans en %.

Considerant els resultats mostrats a la Taula 27 es pot afirmar que els clubs esportius s'adonen de tot el que s'esdevé al seu voltant i dels canvis que es produeixen en el sistema esportiu. Aquests canvis provoquen el dinamisme i la capacitat d'adaptació dels clubs que són els que, dia rere dia, han de ser capaços de modificar les seves accions per fer-se un lloc en el nou context i fer front als nous horitzons que se'ls hi plantegen.

10. Conclusions

El present estudi s'ha dut a terme amb un doble objectiu. En primer lloc, ha pretès fer una descripció de la situació dels clubs esportius catalans en l'actualitat i, en segon lloc, ha analitzat la seva evolució comparant les dades obtingudes amb les de l'estudi realitzat l'any 2009. S'observa que la majoria de clubs han estat fundats a partir del 1984, moment en què la transició havia finalitzat i es començava a desenvolupar una societat civil activa i participativa. Així doncs, molts dels clubs catalans compten ja amb més de 30 anys d'existència, consolidant-se així com un agent fonamental del sistema esportiu local. Mostra d'això és la relació dels clubs amb les diferents organitzacions. La majoria d'ells (95,5%) es relacionen primordialment amb l'ajuntament, tot i que també enceten relacions amb les Diputacions provincials i el Consell Català de l'Esport. De la mateixa manera que els clubs interactuen amb aquestes institucions, el 95,5% d'ells pertanyen a alguna federació esportiva.

En relació amb les persones associades dels clubs esportius catalans, es destaca que el 87,7% formen part de clubs o associacions esportives de 300 o menys membres. Així, no hi ha canvis en la preponderància de clubs petits, tal com ja s'observava a l'estudi del 2009. L'estructura per sexes i per edats de la massa social dels clubs també es mostra estable en comparació amb el 2009. Així, aproximadament un terç de les persones associades són dones.

En relació amb les seccions esportives dels clubs, la mitjana d'aquestes és de 2,7 per club esportiu. Tot i així, en els de més de 1.000 membres, un 50% d'aquests compten amb més de quatre seccions. En referència a les llicències esportives, des del 2009 hi ha hagut un augment de l'1,5% de les de dones que, en aquest moment representen un 29,5% del total de llicències. Hi segueix havent una majoria de llicències masculines que, a més, han crescut. Les activitats per a grups específics han augmentat de manera significativa en referència a l'any 2009, sobretot en activitats per a infants de fins a sis anys i persones amb discapacitat. Aquestes assoleixen un 43,5% i un 24,3% respectivament l'any 2015. Així doncs, tot i que l'oferta esportiva que fan els clubs segueix sent de caire federat i competitiu hi ha indicis de que també estan entrant en el sector de la salut i el lleure i que comencen a interessar-se per fer ofertes variades a grups específics.

En relació amb l'organització interna dels clubs, cal destacar que en les juntes directives els homes continuen ocupant la majoria de càrrecs tal com passava el 2009. Només en els càrrecs de secretariat i tresoreria hi ha una distribució més igualitària quant al sexe de les persones que els ocupen. En referència al procediment d'elecció d'aquestes juntes directives la major part dels clubs opten pel sistema de votació. La majoria de persones que ocupen el càrrec de presidència té entre 46 i 55 anys. Sembla que aquest càrrec està destinat a aquest tram de població ja que la resta d'interval d'edat no obtenen xifres significatives, distribuint-se entre la resta de càrrecs. La major part dels presidents han exercit més de nou anys el càrrec, tot i que apareix un gruix de 29,2% clubs (els que compten amb més de 1000 membres) que tenen president nou des de fa menys de dos anys.

L'assistència a les assemblees generals varia en funció de la mida dels clubs, tot i que en termes generals l'assistència majoritària en referència al total de persones associades es registra en els clubs més petits. Els clubs amb més membres arriben a generar una assistència de més del 25% de la massa social.

Les dades del present estudi posen de manifest una tendència cap a la democratització dels clubs. Concretament, s'observa que el procediment de votació per l'elecció de juntes ha augmentat des de l'any 2009. Tot i això, les persones que ocupen la presidència dels clubs romanen llargs períodes en els càrrecs presidencials, el que posa de manifest la poca rotació. A més a més, és destacable la poca assistència a les assemblees generals.

Pel que fa a les persones que treballen en els clubs, són les voluntàries les que tenen una major presència, exceptuant en clubs de més de 1.000 membres on la proporció de persones remunerades és més gran.

Pel que fa a la cultura organitzadora dels clubs, destaca tant en l'estudi actual com en el del 2009, la voluntat dels clubs de fer el possible per facilitar l'assistència regular a competicions dels seus equips o esportistes. En coherència amb la missió fundacional dels clubs esportius, resulta lògic que aquest continuï essent un dels principals elements que doni homogeneïtat als clubs i als seus membres. En relació als reptes a afrontar pels clubs catalans, els aspectes econòmics continuen sent un dels principals elements de preocupació en un 32,5% dels casos; un percentatge major al registrat el 2009 on l'aspecte econòmic ja destacava entre la resta però en un 22%.

En resum, i intentant identificar variacions entre ambdós estudis, s'observa com els clubs catalans són principalment petits quant el nombre de persones que en formen part. Així, el 87% dels clubs (el 84% el 2009) no té més de 300 membres associats. Els clubs catalans compten amb una certa antiguitat ja que el 53,7% d'aquests va ser fundat a partir del 1984 (el 54,1% en l'estudi de 2009). Per tant, gairebé la meitat es varen fundar fa ja més de 30 anys. Aquest element resulta cabdal per entendre la influència que les entitats esportives exerceixen en el sistema esportiu local de Catalunya. De fet, gairebé tots ells manifesten tenir relació amb l'ajuntament del seu municipi (més del 95% en ambdós estudis), convertint-los en el principal aliat per a la promoció esportiva i establint processos de col·laboració pública-privada basats en la confiança mútua. En el present estudi sembla identificar-se un increment del volum de persones abonades, passant del 32% l'any 2009 al 42% el 2015. Caldrà avaluar si aquesta variació es manté com a tendència de futur.

Finalment, cal destacar els canvis identificats entre clubs petits i mitjans per un costat i els grans per l'altre amb relació a com aquests han fet front a la regularització de l'equip de treball, en especial pel que fa a les persones joves que treballen com a entrenadores d'equips de base. Els clubs més grans han procedit a regularitzar la situació a partir de la contractació laboral d'aquestes persones mentre que els clubs petits i mitjans —amb un volum menor d'ingressos— han procedit a regularitzar la situació a través del contracte de voluntariat. En resum, durant el període 2009 -2015 s'han produït canvis importants a nivell socioeconòmic en el nostre país, fet que ha influenciat l'estructura del sistema de clubs catalans, sense perdre la seva essència i rol dins el sistema esportiu local.

11. Evolución de los clubes deportivos en Cataluña de 2009 a 2015

Conclusiones

El presente estudio se ha llevado a cabo con un doble objetivo. En primer lugar, pretende describir la situación de los clubes deportivos catalanes en la actualidad y, en segundo lugar, analizar su evolución comparando los datos obtenidos con los del estudio realizado en 2009. Se observa que la mayoría de clubes han sido fundados a partir de 1984, momento en que la transición había finalizado y se empezaba a desarrollar una sociedad civil activa y participativa. Así pues, muchos de los clubes catalanes cuentan ya con más de 30 años de existencia, consolidándose así como un agente fundamental del sistema deportivo local. Muestra de ello es la relación de los clubes con las diferentes organizaciones. La mayoría (95,5%) se relaciona primordialmente con el ayuntamiento, aunque también establecen relaciones con las Diputaciones provinciales y el Consell Català de l'Esport. De la misma manera que los clubes interactúan con estas instituciones, el 95,5% de ellos pertenece a alguna federación deportiva.

Con relación a las personas asociadas a los clubes deportivos catalanes, se destaca que el 87,7% forman parte de clubes o asociaciones deportivas de 300 o menos miembros. Así, no hay cambios en la preponderancia de los clubes pequeños, tal y como se observa en el estudio de 2009. La estructura por sexos y edades de la masa social de los clubes también se muestra estable en comparación con el 2009. Así, aproximadamente un tercio de las personas asociadas son mujeres.

En relación con las secciones deportivas de los clubes, la media de estas es del 2,7 por club deportivo. Sin embargo, en los clubes de más de 1.000 miembros, un 50% de ellos cuentan con más de cuatro secciones. Con referencia a las licencias deportivas, desde 2009 se ha producido un aumento del 1,5% de las de mujeres, que en aquel momento representaban un 29,5% del total de licencias. Sigue habiendo una mayoría de licencias masculinas que, además, han crecido. Las actividades para grupos específicos han aumentado de manera significativa con referencia al año 2009, sobre todo en actividades para niños y niñas de hasta seis años y personas con discapacidad. Estas alcanzan un 43,5% y 24,3% respectivamente el año 2015. Así pues, aunque la oferta deportiva que hacen los clubes sigue tomando un cariz federado y competitivo hay indicios de que también están entrando en el sector de la salud y el ocio y que empiezan a interesarse por hacer ofertas variadas a grupos específicos.

Con relación a la organización interna de los clubes, cabe destacar que en las juntas directivas los hombres continúan ocupando la mayoría de los cargos tal y como ocurría en el 2009. Solo en los cargos de secretaría y tesorería hay una distribución más igualitaria en cuanto al sexo de las personas que los ocupan. Con referencia al procedimiento de elección de estas juntas directivas la mayor parte de los clubes optan por el sistema de votación. La mayoría de las personas que ocupan el cargo de presidencia tienen entre 46 y 55 años. Parece que este cargo está destinado a este tramo de la población ya que el resto de intervalos de edad no obtiene cifras significativas, distribuyéndose entre el resto de cargos. La mayor parte de los presidentes han ejercido más de nueve años en el cargo, aunque hay un 29,2% de los clubes (los de más de 1.000 miembros) que tienen presidente nuevo desde hace menos de dos años.

La asistencia a asambleas generales varía en función del tamaño de los clubes, aunque en términos generales la asistencia mayoritaria con referencia al total de personas asociadas se registra en los clubes más pequeños. Los clubes con más miembros llegan a generar una asistencia de más del 25% de la masa social.

Los datos del presente estudio ponen de manifiesto una tendencia hacia la democratización de los clubes. Concretamente, se observa que el procedimiento de votación para la elección de juntas ha aumentado desde 2009. Sin embargo, las personas que ocupan la presidencia de los clubes permanecen largos períodos en los cargos presidenciales, lo que pone de manifiesto la poca rotación. Además, es destacable la poca asistencia a las asambleas generales.

Con relación a las personas que trabajan en los clubes, destacar que son las voluntarias las que tienen una mayor presencia, exceptuando los clubes de más de 1.000 miembros en donde la proporción de personas remuneradas es mayor.

En cuanto a la cultura organizativa de los clubes, destaca tanto en el estudio actual como en el de 2009 la voluntad de estos en hacer lo posible para facilitar la asistencia regular a competiciones de sus equipos o deportistas. En coherencia con la misión fundacional de los clubes deportivos, resulta lógico que este continúe siendo uno de los principales elementos que da homogeneidad a los clubes y a sus miembros. Con relación a los retos a afrontar por los clubes catalanes, los aspectos económicos continúan siendo uno de los principales elementos de preocupación en un 32,5% de los casos; un porcentaje mayor al registrado en 2009 en donde el aspecto económico ya destacaba entre los demás (aunque solo un 2,2%).

En resumen, e intentando identificar variaciones entre ambos estudios, se observa cómo los clubes catalanes son principalmente pequeños en cuanto al número de personas que los forman. Así el 87% de los clubes (el 84% en 2009) no tienen más de 300 miembros asociados. Los clubes catalanes cuentan con una cierta antigüedad ya que el 53,7% de estos se fundó a partir de 1984 (el 54,1% en el estudio de 2009). Por tanto, casi la mitad se fundaron hace ya más de 30 años. Este elemento resulta primordial para entender la influencia que las entidades deportivas ejercen en el sistema deportivo local de Cataluña. De hecho, casi todos manifiestan tener relación con el ayuntamiento de su municipio (más del 95% en ambos estudios), convirtiéndolos en el principal aliado para la promoción deportiva y estableciendo procesos de colaboración pública-privada basados en la confianza mutua. En el presente estudio parece identificarse un incremento del volumen de personas abonadas, pasando del 32% en 2009 al 42% en 2015. Será necesario evaluar si esta variación se mantiene como tendencia de futuro.

Finalmente, cabe destacar los cambios identificados entre clubes pequeños y medianos, por una parte, y los grandes, por otra, con relación a cómo estos han hecho frente a la regularización del equipo de trabajo, en especial en lo que refiere a personas jóvenes que trabajan como entrenadores de equipos base. Los clubes más grandes han procedido a regularizar la situación a partir de la contratación laboral de estas personas mientras que los clubes pequeños y medianos — con un menor volumen de ingresos — han procedido a regularizar la situación a través del contrato de voluntariado. En resumen, durante el período 2009-2015 se han producido cambios importantes a nivel socioeconómico en nuestro país, hecho que ha influido la estructura del sistema de clubes catalanes, sin perder su esencia y rol dentro del sistema deportivo local.

12. Evolution of sport clubs in Catalonia from 2009 to 2015

Conclusion

The present study has been done with a double objective. Firstly, it tries to give you a general picture of the situation of Catalan sports clubs at this moment and secondly it has analyzed its evolution comparing it to the study that took place in 2009. We can see that the most part of these clubs have been founded after 1984, a moment in which the transition had ended and we were beginning to see a new civil society, more active and participative. Therefore, we can say that most Catalan clubs are more than 30 years old, consolidating in this way as a fundamental agent in the local sport system. An example of this is the relationship that clubs have with different organizations. Most of them (95.5%) are mostly related to the town hall, even though they also establish relationships with the Provincial Councils and the Catalan Sport Council. In the same way as the clubs interact with these institutions, 95.5% of them also belong to a Sport Federation.

In relation to the people associated to the Catalan sports clubs, we can highlight the fact that 87.7% of them belong to a club or sport association with 300 or less members. In this way there is no change in the preponderance of small clubs as observed in the study that took place in 2009. The structure by gender and age of the social mass of the clubs is also stable in comparison to 2009. Approximately a third of the people associated are women.

In relation to the sport sections of the clubs, the average is 2.7 per sport club. However in clubs with more than 1000 members, 50% of these have more than 4 sections. In reference to sport licenses, from 2009 there has been a 1.5% increase in women that at this moment represents 29.5% of the total number. There are still more licenses for men, a number which has also increased. The activities for specific groups have increased significantly in relation to 2009, especially for activities for children up to six years of age and for handicapped people. These are 43.5% and 24.3% respectively in 2015. In this way, even though the sport offer that clubs provide is federated and geared towards competition, there are signs that health and free time are becoming important to specific groups.

In relation to the internal organization of clubs, we have to highlight that men still occupy the majority of the positions as in 2009. A more egalitarian distribution in relation to gender can be seen in secretarial and treasury labors. As far as the election procedure for these boards, most of the clubs chose a voting system. The majority of people that occupy chairman positions are between 46 and 55 years old. It seems that these positions are for this age group as in the rest of the age groups are no significant numbers, which are distributed in the rest of positions. Most presidents have been in their position for more than nine years, even though there is a group of 29.2% (in clubs with more than 1000 members) that have had a president for less than two years.

The attendance to general meetings varies depending on the size of the club, but in general terms we can say that more people attend the assemblies in smaller clubs. The clubs with more members usually have a 25% of their social mass attending the assembly.

The data in the present study shows that there is a tendency towards the democratization of the clubs. Specifically we can observe that the election procedure for the election of the boards has increased since 2009. However we can see that the people that occupy chairman positions in the clubs stay for a long period of time in their presidential positions, which shows that there is little rotation. The minor attendance to assemblies is also worth consideration.

As far as the staff is concerned, volunteers have a major presence, except in clubs with more than 100 members where the paid staff is more significant.

Speaking about the organizational culture of the clubs, we have to highlight not only in this study but also in the 2009 one, the clubs' intention to have more people attending regularly and participating in competitions for their teams and members. In coherence with the foundational mission of sports clubs, it is logical that this is something sports clubs must promote in their clubs and for their members. In relation to the challenges that sports clubs will be facing, the financial aspect continues to be one of the most important elements of worry in 32.5% of the cases: a higher percentage than in 2009 where the financial aspect appeared but in a smaller percentage, 22%.

Summarizing and trying to identify variations in both studies, we can see that the Catalan clubs are mainly small as far as the number of members that form them. 87% of the clubs (84% in 2009) do not have more than 300 members. 53.7% of the Catalan clubs were founded after 1984 (54.1% in the 2009 study). Therefore we can say that basically 50% are more than 30 years old. This fact is essential to understand the influence that sports clubs have in the local sport system in Catalonia. In fact, almost all of them state that they have a relationship with the town hall (more than 95% in both studies), turning them into their major ally for sport promotion and establishing private/public collaboration processes based on mutual trust. In the present study we can perceive an increase in the number of people who become members of clubs, growing from 32% in 2009 to 42% in 2015. We will have to see if this tendency persists in the future.

Finally we must emphasize the changes identified in small and medium clubs on one hand and the big ones on the other in relations to how these have faced the regularization of the work force, especially for the young people who work as trainers for base teams.

The bigger clubs have faced this by hiring these people, while the smaller and medium ones with less income have faced this situation with volunteers. Summarizing, in the period 2009-2015 there have been important socio-economic changes in our country that have influenced the structure of the Catalan sports clubs without having to lose their essence and role within the local sport system.

13. Annex

QÜESTIONARI

Presentació

Aquest estudi el realitza l'Observatori Català de l'Esport. Pretén actualitzar les diferents dades de les característiques dels diferents clubs esportius catalans.

Agrairíem que ens ajudéssiu responent aquest qüestionari, el qual és totalment anònim d'acord a la Llei de Protecció de dades. Les dades que es demanen fan referència a l'any 2014 o a la temporada 2013-2014. La seva duració és de 15 minuts aproximadament.

Moltes gràcies.

I. ASPECTES RELACIONATS AMB LA CONTEXTUALITZACIÓ DEL CLUB

1. Indica el nom del municipi del qual pertany el teu club

Municipi: _____

2. En quin any va ser fundat el vostre club?

Any: _____

II. ESTRUCTURA DE LES PERSONES ASSOCIADES

3. El vostre club té persones associades? (Filtre en funció de la resposta.)

Persona associada: persona física que té dret i vot en l'assemblea del club.

Sí ☐ No ☐ NS ☐ NC ☐

4. Quina és la distribució per categories d'edat de les persones associades al vostre club?

	Persones associades		
	Homes	Dones	Total
De 0 a 6 anys			
De 7 a 17 anys			
De 18 a 65 anys			
Més de 65 anys			
NS			
NC			

5. El vostre club té persones abonades? (filtre en funció de la resposta)

Persona abonada: persona física que té dret als serveis del club, però no a la resta que tenen les persones associades (no tenen dret ni vot).

Sí ☐ No ☐ NS ☐ NC ☐

6. Quina és la distribució per categories d'edat de les abonades al vostre club?

	Persones abonades		
	Homes	Dones	Total
De 0 a 6 anys			
De 7 a 17 anys			
De 18 a 65 anys			
Més de 65 anys			
NS			
NC			

III. ESPORTS, ACTIVITATS I SERVEIS QUE OFEREIX EL CLUB

7. Quantes seccions esportives hi ha en el vostre club? (Indiqueu-ho amb xifres.)

Seccions: _____

8. Indiqueu:

- Les seccions del vostre club.
- Nombre de llicències federatives segons sexe.

	Nom secció	Llicències		
		Homes	Dones	Total
Secció 1				
Secció 2				
Secció 3				
Secció 4				
Secció 5				
Secció 6				
Secció ... 12				

9. De les seccions esportives del vostre club, indiqueu amb una creu el nivell de competició de cada secció. (Pot haver diferents competicions en una mateixa secció.)

	Nom secció	Nivell			
		Local o comarcal	Català	Estatal	Internacional
Secció 1					
Secció 2					
Secció 3					
Secció 4					
Secció 5					
Secció 6					
Secció ... 12					

10. En el vostre club oferiu activitats No federades? (filtre en funció de la resposta)

Sí ☐ No ☐ NS ☐ NC ☐

11. En cas afirmatiu, marqueu de quin tipus. (Diverses opcions possibles.)

Activitat de lleure: activitat física que té per objectiu divertir-se i relacionar-se amb les persones.

Activitat de salut: activitat física que té per objectiu la millora de la salut o el condicionament físic.

Activitats de lleure ☐ Activitats de salut ☐
NS ☐ NC ☐

12. Del següent llistat d'activitats esportives per a grups específics, indiqueu quines va organitzar el vostre club l'any 2013. (Diverses possibles respostes.)

Persones amb discapacitat ☐ Persones amb reinserció social ☐
Per a infants fins a 6 anys ☐ Persones que han de fer rehabilitació ☐
Altra. Quina? _____

IV. RECURSOS ECONÒMICS

13. Quin ha estat el pressupost liquidat del vostre club en l'exercici de l'any 2013? (Indiqueu-ho amb xifres.)

Ingressos: _____ Despeses: _____

14. El vostre club ha rebut algun tipus de subvenció dinerària de les institucions següents? (Marqueu la casella corresponent, pot ser més d'una resposta)

	Si	No	NS	NC
Ajuntament				
Diputació provincial				
Federacions				
Consell Català de l'Esport				
Altra				

V. LES PERSONES RESPONSABLES DE GESTIONAR EL CLUB

15. Dels càrrecs de la junta directiva, indiqueu si existeixen, el sexe i l'edat. (Marqueu amb una creu el sexe i indiqueu l'edat de cada càrrec. Deixar en blanc en cas que no existeixi el càrrec.)

Càrrec	Sexe				Edat		
	Homes	Dones	NS	NC	Anys	NS	NC
Presidència							
Vicepresidència 1							
Vicepresidència 2							
Vicepresidència 3							
Secretariat							
Tresoreria							
Vocalia 1							
Vocalia 2							
Vocalia 3							
Vocalia 4							
Vocalia 5							
Vocalia 6							
Vocalia 7							
Vocalia 8							
Vocalia 9							
Vocalia 10							

16. Dels càrrecs de la junta directiva, indiqueu-ne la professió. (Trieu una opció del desplegable per a cada càrrec del club.)

Càrrec	Opcions desplegable per cada càrrec
Presidència	1. –
Vicepresidència 1	2. Directiu/va d'administració i empresa
Vicepresidència 2	3. Tècnic/a i professional
Vicepresidència 3	4. Petit/a empresari/a o autònom/a
Secretariat	5. Empleat/da administratiu/va
Tresoreria	6. Treball en serveis (restauració, comerç, lleure, etc.)
Vocalia 1	7. Treball qualificat o especialitzat
Vocalia 2	8. Treball no qualificat
Vocalia 3	9. Altres
Vocalia 4	10. Aturat/da
Vocalia 5	11. No treballa o treball domèstic no remunerat
Vocalia 6	12. Jubilant/da
Vocalia 7	
Vocalia 8	
Vocalia 9	
Vocalia 10	

17. De les àrees següents, indiqueu número el nombre de persones en funció del sexe i el de treballadors remunerats o voluntaris.

(Per exemple, hi ha 10 delegats en un club, 5 dones i 5 homes, 0 delegats remunerats i 10 voluntaris.)

	Sexe		Treball	
	Home	Dona	Voluntari	Remunerat
Gerència				
Direcció tècnica				
Delegació equips				
Tècnics esportius/ves				
Recepció				
Administració				
Consergeria				
Manteniment				

VI. ELS EQUIPAMENTS ESPORTIUS

18. Les instal·lacions que utilitza el vostre club, són de titularitat pública o privada?

Pública ☐ Privada ☐
NS ☐ NC ☐

VII. RECURSOS TECNOLÒGICS QUE UTILITZEN ELS CLUBS

19. La vostra organització compta amb diferents eines de comunicació? (Selecciona amb una creu les eines utilitzades.)

Web	☐	Blog	☐	Flickr/Picasa	☐	Google+	☐
Facebook	☐	Linkedin	☐	Youtube/Vimeo	☐	Twitter	☐
Instagram	☐	Tuenti	☐	Altres	☐	No utilitzem	☐
NS	☐	NC					

20. Quina és la finalitat d'aquests perfils socials? (Seleccioneu tres motius del llistat amb una creu.)

Oferir informació actualitzada, canal directe i ràpid	☐
Marca i reputació	☐
Contacte directe i escolta dels socis i creació de comunitat	☐
Adaptació a les noves tendències de comunicació	☐
Promoció de l'entitat i captació dels socis	☐
Mitjà econòmic per arribar a un públic molt ampli	☐
Perquè està de moda i la resta de clubs també ho tenen	☐
Altres	☐

VIII. PRESA DE DECISIONS

21. Quants anys fa que el president és en el seu càrrec?

_____ anys

22. Mitjançant quin procediment es va elegir la junta directiva en les darreres eleccions?

Votació	☐	No en fem	☐	NC	☐
Adj. directa	☐	NS	☐		

23. Indiqueu el nombre de persones que van assistir a la darrera assemblea general del club. (Indiqueu el nombre d'anys. Si no en feu, també cal indicar-ho.)

IX. L'ENTORN I LES RELACIONS DEL CLUB AMB ALTRES INSTITUCIONS

24. El vostre club pertany a alguna federació?

Sí ☐ No ☐ NS ☐ NC ☐

25. Indiqueu si el vostre club té relacions amb les organitzacions següents. En cas afirmatiu indiqueu-ne la valoració. (On 1 és molt dolenta i 5 molt bona.)

	Tenen relació		Valoració tipus de relació				
	Si	No	1	2	3	4	5
Ajuntament							
Consell comarcal							
Diputació provincial							
Consell Català de l'Esport							
Consejo Superior de Deportes							
Institucions europees							
Altres associacions							
Associacions de pares i mares (AMBPA)							
Organitzacions comercials							
Altres (especifiqueu-les)							

X. ELS REPTES DEL CLUB

26. Indiqueu quines de les afirmacions següents serveixen per caracteritzar el vostre club.
En el nostre club... (On 1 significa molt desacord i 5 molt d'acord.)

	Molt desacord		3	Molt d'acord		NS	NC
	1	2		4	5		
Existeix un sentiment d'adhesió molt fort entre les persones que en són membres.							
Es fa un esforç perquè els equips i/o esportistes puguin participar amb regularitat a les competicions.							
Gairebé no hi ha hagut canvis en els darrers anys.							
En el futur s'oferirà una nova oferta d'activitats físiques i jocs.							
Es dona molt valor a les relacions socials i a l'esperit de comunitat.							
Cada cop tenim més membres perquè al club es pot practicar esport a molt bon preu.							
Cada cop el club s'assembla a més a una empresa de serveis.							
Hi ha un gran orgull pels resultats obtinguts a l'esport d'alt nivell.							
Es volen aconseguir noves persones membres mitjançant una oferta per a tothom.							
El més important és la participació voluntària dels i de les membres en el desenvolupament de les tasques del club.							
Es valora molt vetllar per les tradicions i valors del club.							
Es considera que som sobretot un club d'oci i esport per a tothom.							
Sabem com adaptar-nos als canvis del món de l'esport.							

27. Sabríeu dir els tres reptes que han d'afrontar els clubs esportius catalans en general?

1. _____
2. _____
3. _____

FINAL

La informació ha estat guardada correctament als nostres servidors. Moltes gràcies per la vostra participació en aquest estudi.

Rebeu una cordial salutació

